

XXII-OJI JAUNŲJŲ MOKSLININKŲ PSICHOLOGŲ KONFERENCIJA

KASDIENYBĖ KINTANČIAME PASAULYJE

2025 m. gegužės 16 d.

PRANEŠIMŲ SANTRAUKŲ LEIDINYS

Abstract book of the
22nd Conference of Junior Researchers in Psychology
EVERYDAY LIFE IN A CHANGING WORLD
May 16, 2025

VILNIAUS
UNIVERSITETO
LEIDYKLA

KONFERENCIJOS ORGANIZACINIS KOMITETAS || ORGANISATIONAL COMMITTEE

Pirmininkė | Chair:

Greta Guogaitė

Nariai || Members:

Miglė Rudytė

Justė Margevičienė

Agnė Grigaitė

Livija Žiemienė

Donata Pečiukėnienė

Studentai || Students:

Ramunė Serapinė

Gintarė Ušakovaitė

KONFERENCIJOS MOKSLO KOMITETAS || SCIENTIFIC COMMITTEE OF THE CONFERENCE

Pirmininkė || Chair:

prof. dr. Roma Jusienė

Nariai || Members:

prof. dr. Evaldas Kazlauskas

prof. dr. Ilona Laurinaitytė

doc. dr. Sigita Girdzijauskienė,

doc. dr. Greta Kaluževičiūtė-Moreton

doc. dr. Ramunė Dirvanskienė

dr. Arūnas Žiedelis

dr. Said Dadašev

dr. Austėja Dumarkaitė

KONFERENCIJOS GLOBĖJA || PATRON OF THE CONFERENCE

Prof. habil dr. Danutė Gailienė

KONFERENCIJOS ORGANIZATORIAI || CONFERENCE ORGANISERS

Filosofijos
fakultetas

INFORMACINIS RĖMĖJAS | INFORMATIONAL SPONSOR

Lietuvos
psichologų
sąjunga

RĖMĖJAI | SPONSORS

PARTNERIS | PARTNER

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

DOI <https://doi.org/10.15388/JMPK.2025>

ISSN 2669-0357

Copyright © 2025 Authors. Published by Vilnius University Press

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution Licence, which permits unrestricted use, distribution, and reproduction in any medium, provided the original author and source are credited.

įtraukta vietnamiečių kilmės tautinė mažuma Australijoje, kurią sudarė 260 paauglių nuo 13 iki 18 metų ($M = 15,30$; $SD = 1,63$), iš kurių 66,2% buvo mergaitės. Iš specialiai sudaryto Imigrantų paauglių klausimyno (angl. Immigrant Adolescent Questionnaire; Berry et al., 2006) 20 kintamųjų tinklinėje analizėje buvo sugrupuoti į šešias sritis: kognityvinę, emocinę, socialinę, mokyklos, pasitenkinimo gyvenimu bei asmeninių ir kontekstinių veiksmų sritis. Tinklinė analizė atlikta su EBICglasso metodu (Foygel & Drton, 2010) bei papildoma kintamųjų centriškumo analize.

Rezultatai. Apskaičiuotas tinklas išryškino pasitikėjimą savimi, vietinės kalbos įgūdžius bei depresijos simptomus kaip didžiausią centriškumą turinčius veiksmus tyrinėjamame akultūracijos procese. Jaučiama diskriminacija, prisitaikymas mokykloje ir probleminis elgesys mokykloje turėjo stipriausią ryšį su pasitenkinimu gyvenimu.

Diskusija. Nors žvalgomoji tyrimo forma kartu su ribotai ištirtais raidos kontekstais neleidžia daryti tvirtų interpretacijų, sudėtingų dinamiškų sistemų požiūris šiame tyrime padėjo įsigilinti į akultūracijos procesų daugialypiškumą. Gautos įžvalgos į empiriškai svarbiausius kontekstus ir veiksmus atveria intervencijų galimybes, o šis požiūris ir atitinkama metodika gali būti prasmingai įtraukti tiriant ir kitas kultūras ar kitus procesus.

Darbo vadovė: dr. Ceren Su Abacioglu, University of Amsterdam, Faculty of Social and Behavioural Sciences, Department of Psychology

Raktiniai žodžiai: akultūracija, raidos procesai, sudėtingos dinamiškos sistemos, tautinės mažumos, tinklinė analizė

SOCIALINIŲ DARBUOTOJŲ PSICHOLOGINĖ SAVIJAUTA: ATJAUTOS NUOVARGIS IR PROFESINIS PASITENKINIMAS

Gaila Matulytė

Vilniaus universitetas Psichologijos institutas Psichotraumatologijos centras

Įvadas. Socialiniai darbuotojai kasdien dirba labai svarbų ir pasiaukojantį darbą rūpindamiesi socialiai pažeidžiamais ir su įvairiais iššūkiais susiduriančiais asmenimis. Socialinių darbuotojų patiriama įtampa dėl darbo krūvio, aukštas streso lygis, perdegimas yra susiję su prasta psichologine sveikata (McFadden et al., 2019). Šiuos specialistus veikia ne tik sudėtingos organizacinės sąlygos: biurokratiniai iššūkiai, darbuotojų trūkumas ar neigiamas visuomenės požiūris, bet neretai socialiniams darbuotojams, dirbantiems su traumas patiriančiais klientais, kyla antrinio trauminio streso rizika (Quinn et al., 2019). Taip pat pastebima, jog pagalbą teikiantys specialistai jaučia pasitenkinimą savo darbu (Ondrejková & Halamová, 2022). Lietuvoje nėra duomenų apie socialinių darbuotojų psichologinę savijautą, patiriamą atjautos nuovargį ar dėl atjautos kylantį pasitenkinimą.

Tyrimo tikslas - išsiaiškinti socialinių darbuotojų atjautos nuovargio ir pasitenkinimo, perdegimo, antrinio potrauminio streso ir savijautos sąsajas bei palyginti šiuos rodiklius tarp dirbančių su suaugusiais ir su vaikais. Darbo vadovė doc. dr. P. Želvienė.

Metodika. Tyrimas yra VU Psichotraumatologijos centro mokslinių tyrimų projekto „Socialinių darbuotojų psichologinė savijauta: rizikos ir apsauginiai veiksniai“ dalis, kuriam atlikti gautas tyrimų etikos leidimas. Šiame tyrime analizuoti 200 dalyvių duomenys. 96,5% dalyvių buvo moterys nuo 20 iki 70 m. ($M=43,7$, $SD=10,38$). Instrumentai: Profesinio gyvenimo kokybės skalė ProQOL-5 (Stamm, 2010) ir Pasaulio sveikatos organizacijos Geros savijautos rodiklis PSO-5 (WHO-5).

Rezultatai. Gautos reikšmingos teigiamos sąsajos tarp antrinio trauminio streso ir perdegimo ($r=0,64$, $p<0,001$), profesinio pasitenkinimo ir geros savijautos ($r=0,51$, $p<0,001$) ir neigiamas ryšys tarp perdegimo ir geros savijautos ($r=-0,53$, $p<0,001$) bei tarp perdegimo ir dėl atjautos kylančio pasitenkinimo ($r=-0,64$, $p<0,001$). Nustatyti reikšmingi skirtumai tarp dirbančių su suaugusiais ir su vaikais. Pastarieji nurodė patiriantys daugiau perdegimo ir antrinio potrauminio streso požymių. Svarbus apsauginis veiksnys – socialiniams darbuotojams teikiama organizacinė parama: kuo aukštesniu balu socialiniai darbuotojai 10-ties balų skalėje subjektyviai vertino organizacinę paramą ($M=7,88$, $SD=2,81$), tuo žemesnis buvo jų perdegimo rodiklis ($r=-0,371$, $p<0,001$), žemesnis patiriamas antrinis trauminis stresas ($r=-0,225$, $p<0,001$) bei geresnė savijauta ($r=0,269$, $p<0,001$).

Raktiniai žodžiai: Atjautos nuovargis, dėl atjautos kylantis pasitenkinimas, perdegimas, gera savijauta, socialiniai darbuotojai.

„MIRĖS ASMENINIAME GYVENIME TAMPU IŠMINTINGESNIS PAGALBOJE KITAM“: PSICHOTERAPEUTŲ ARTIMŲJŲ NETEKČIŲ PATYRIMO REIKŠMĖ DARBE SU PSICHOTERAPIJOS KLIENTAIS

Elena Monkevičiūtė, dr. Marija Vaštakė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Klinikinės psichologijos katedra

Pranešime pristatoma psichoterapeutų netekčių artimoje aplinkoje patyrimo reikšmės tema jų terapiniame darbe. Šis klausimas kol kas nepakankamai atskleistas ir tyrinėtas pasaulyje, o Lietuvoje vis dar nebuvo keliamas. Paradoksaliau yra tai, kad psichoterapeutas, išgyvendamas krizes, lig šiol nėra įdomus mokslinių tyrimų objektas, kol kas tyrėjus daugiausia domina tai, kiek psichoterapeutas efektyviai dirba, koks yra jo atliekamos psichoterapijos efektyvumas, o kaip jis jaučiasi po krizinių išgyvenimų ir kaip tai atsiliepia jo darbui, lieka šešėlyje. Taigi šiame straipsnyje pristatomo tyrimo tikslas – atskleisti ir sistemiškai aprašyti psichoterapeutų netekčių artimoje aplinkoje patyrimo reikšmę jų darbui su psichoterapijos klientais. Tyrimui pasirinkta kokybinė tyrimo strategija, duomenys buvo rinkti naudojant giluminį pusiau struktūruotą interviu ir analizuojami teminės analizės metodu. Tyrime dalyvavo septyni psichoterapeutai, patyrę artimojo netektį psichoterapinio darbo laikotarpiu. Tyrime buvo išskirtos trys temos ir septynios potėmės, atskleidžiančios psichoterapeutų patirčių daugiasluoksniškumą jų psichoterapiniame darbe. Nors visi psichoterapeutai vienaip ar kitaip integravo artimojo netektį ir jautėsi asmeniškai paaugę, ji neabejotinai paliko pėdsakų jų terapiniame darbe ir buvo išgyvenama kaip asmeniniai ir profesiniai iššūkiai. Autorių nuomone, šis tyrimas mažina mokslines spragas teorinėje literatūroje bei prisideda psichoterapijos praktikoje, ragindamas atkreipti dėmesį į psichoterapeutų krizinių išgyvenimų subjektyvias patirtis ir jų įprasminimą psichoterapinės praktikos kontekste.

Raktiniai žodžiai: psichoterapeutų netekčių patyrimas, gedulas, psichoterapijos procesas.

MOTERYS KLIMAKTERINIU LAIKOTARPIU: MENOPAUZĖS SIMPTOMŲ, MIEGO IR GYVENIMO KOKYBĖS SĄSAJOS

Emilija Naraškevičiūtė

Vilniaus universitetas, Filosofijos fakultetas, Psichologijos katedra

IVADAS: Klimakterinis laikotarpis trunkantis daugeliui moterų net trečdalį gyvenimo, yra dažnai susijęs su ženkliai sumažėjusia gyvenimo kokybe (Kravceva, 2021). Tai neretai